

meridian

Zákaznický magazín JLV, a. s. | JLV Customer Magazine

VÝROČÍ VELKÉHO HERCE
GREAT ACTOR'S CENTENARY

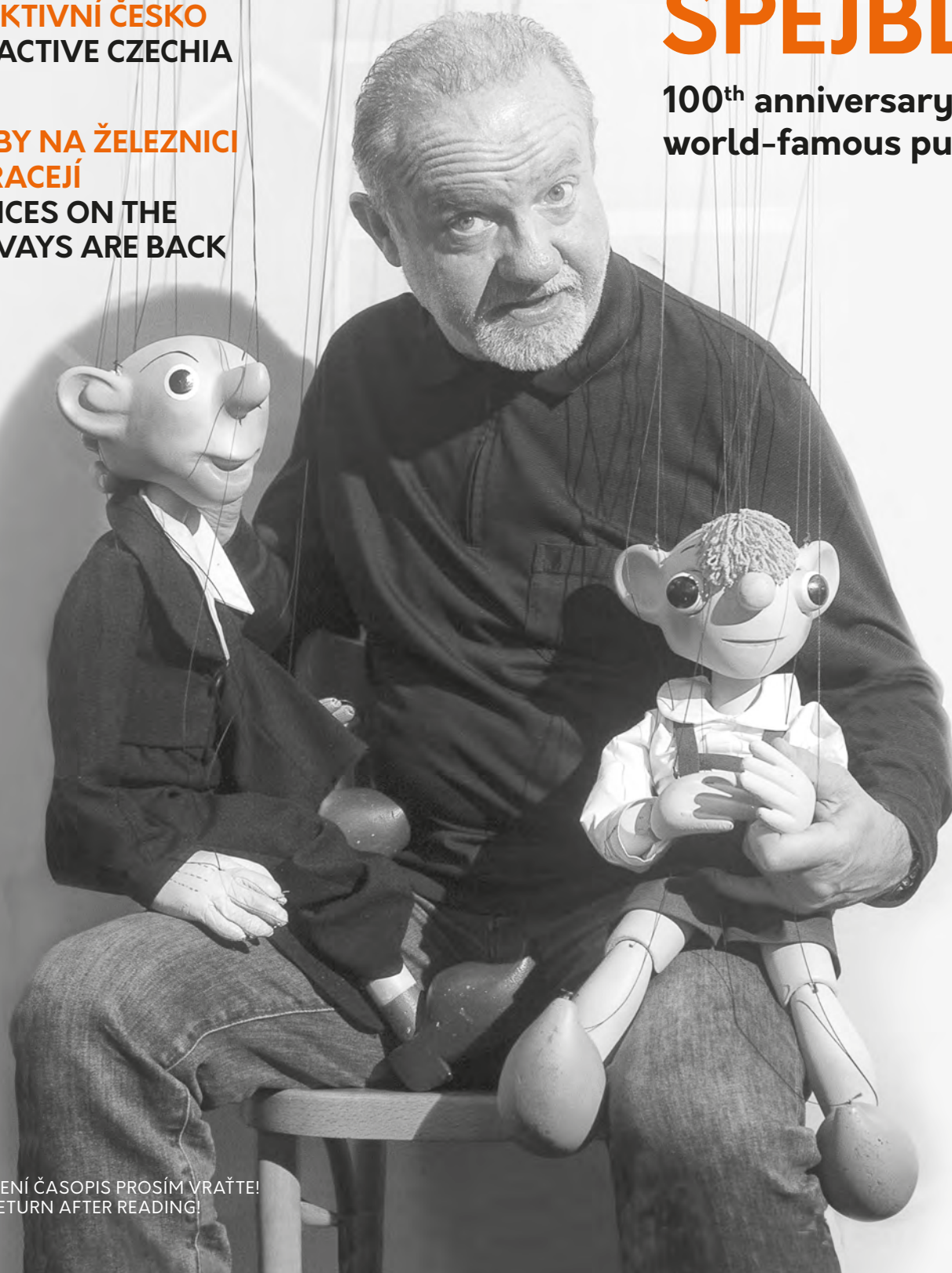
ATRAKTIVNÍ ČESKO
ATTRACTIVE CZECHIA

SLUŽBY NA ŽELEZNICI
SE VRACEJÍ
SERVICES ON THE
RAILWAYS ARE BACK

Sto let světoznámé
loutky

SPEJBL

100th anniversary of
world-famous puppet

6 | 10

Spejbl slaví sto let

Mr. Spejbl, the puppet, celebrates
100th anniversary

16 | 18

Výlety, které vás ohromí
Trips that will amaze you

28 | 30

Léto v Národním muzeu
Summer at the national museum

36 | 40

Sté výročí narození
nezapomenutelného herce
100th anniversary
of the unforgettable actor

54 | 56

Zlatý kuchař na kolejích
Golden chef on the wheels

Zákaznický magazín JLV, a. s. | JLV Customer Magazine 2/2020

Vychází v červenci 2020 | July 2020 Edition – Volně neprodejné | Not for sale

Vydává

Issued by

JLV, a. s., Chodovská 228/3
141 00 Praha 4-Michle
IČ: 45272298
DIČ: CZ45272298

Generální ředitel

General Manager

Bohumír Bárta
Tel.: +420 271 003 213
www.jlv.cz

MK ČR E 17561
ISSN 1802-7857

Vydavatelský servis

Publishing Service

Space 4U, s. r. o.
Na Úseku 1249/4
100 00 Praha 10-Strašnice

www.space4u.cz

Jednatel

Company Director

David Mikula

Šéfredaktor

Editor in Chief

Aleš Pohořal
a.pohoral@space4u.cz

Inzerce

Advertising

Dagmar Trávníčková
d.travnickova@space4u.cz
+420 606 631 091

Grafická úprava – koncept

Graphic Design – concept

Filip Prokeš

Redakční rada

Editorial Board

Karolína Slezáková,
Martin Janura,
Petr Pospíšil,
Václav Rubeš,
Jan Valeš

Překlad/Translation

Elena Caraus

DTP

Růžolící chrochtík, spol. s r. o.
Komenského 1100
252 30 Řevnice

Fotografie na titulní straně

Cover photo

M. Hanke

Vydavatel neručí za obsah
PR článků a inzerátů
The publisher does not
guarantee the contents of PR
articles and advertisements

OSOBNOST

SPEJBL SLAVÍ STO LET

text: Aleš Pohořal, foto: M. Hanke, M. Fanta
a archiv divadla S+H

Pokud byste zapátrali v paměti, kdo z České republiky se nejvíce podílel na její propagaci v zahraničí, napadla by vás jistě řada osobností. Ale nejsme si jisti, zda byste si vzpomněli na loutku, která slaví sto let od svého „narození“ – Spejbla. Ten spolu s Hurvínkem a dalšími loutkami procestoval celý svět. Pojd'me se „projít“ historií i současností s Martinem Kláskem, který propůjčuje oběma loutkám nejen svůj hlas.

Není mnoho těch, kdo by dokázali propůjčit hlas Spejblu a také Hurvínkovi. Vy jste třetím v pořadí po Josefu Skupovi a Miloši Kirschnerovi. Pravidelně jste začal alternovat s Milošem Kirschnerem v roce 1982, což už je pěkná řádka let. Můžete prosím vzpomenout na své začátky, ale i na hlavní události ve vaší bohaté kariéře...?

Je pravda, že jsem začal s M. Kirschnerem alternovat v roce 1982, ale bylo to nejprve jen v dětském repertoáru. Pro dospělé jsem začal mluvit za oba ušatce mnohem později, když už jsem měl více zkušeností. Ovšem můj opravdový debut se uskutečnil dokonce mnohem dříve, a to 8. prosince 1974. Bylo to tenkrát od Miloše Kirschnera velice odvážné, protože mně tehdy nebylo ještě ani osmnáct let! Tak si asi umíte představit, jak zněl v podání takového kluka hlas pana Spejbla! Také jsem jednou při odchodu z divadla po představení zaslechl hovor chlapečka s maminkou. Ta se ho ptala: „A jak se ti to líbilo, Vašíku?“ A chlapec odpověděl: „Bylo to moc hezké, jenom ten Spejbl měl divný hlas.“ Naštěstí ve hře Hurvínek mezi broučky, což byla ta nastudovaná inscenace, byl Spejbl jen na začátku a pak až na konci a měl jen minimum textu. Po několika následujících sezonách byl pro mě takovým mezníkem zázrak za onemocnělého pana Kirschnera na zahraničním zájezdu do tehdejšího západního Německa. S + H byli už v té době v SRN dost populární a naše představení byla velmi dobře navštěvovaná. První představení se hrálo před vyprodaným sálem Městského divadla ve Fürthu u Norimberka. A rovnou to bylo večerní představení pro dospělé. Moje premiéra v němčině dopadla skvěle, a dokonce jsme museli po děkovačce přidat ještě dva dialogy. Publikum si je potleskem a voláním: „Zu gabe!“, tedy „Přídavek“, vynutilo. Byl to pro mě nezapomenutelný zážitek. Od té doby už jsem na zahraniční zájezdy jezdil coby interpret S + H já a Miloš Kirschner zůstával ze zdravotních důvodů raději doma. A já jsem měl tak možnost zahrát si Spejbla s Hurvínkem postupně i v mnoha dalších cizích jazycích.

Dalším důležitým momentem pro mě byla určitě příležitost psát vlastní hry a také je režisovat. Psát vlastní texty pro S + H je pro jejich interpreta nesmírně důležité, protože tak může přímo ovlivňovat jejich další vývoj.

Vychováváte v současné době svého nástupce Ondřeje Láznovského. Jak v praxi vypadá toto „předávání žezla“?

Ondřej je velmi zkušeným divadelníkem, takže tady není namístě říci, že jej vychovávám. Já mu spíš

Třetím interpretem Spejbla a Hurvínka se stal po Josefu Skupovi (úvodní foto) a Miloši Kirschnerovi Martin Klásek.

Martin Klásek became the third performer of Spejbl and Hurvínek after Josef Skupa (introductory photo) and Miloš Kirschner.

pomáhám radou, když mám pocit, že je to potřeba. V současné době se mu snažím předávat postupně celý dětský repertoár. To znamená, že představení, která jsou již delší dobu na programu divadla, ode mě tzv. přebírá za pochodu a ta nová už zkouší on a já na něj jaksi „mentorsky“ dohlížím.

Se Spejblem a Hurvínkem jste byli v mnoha zemích. Miloš Kirschner začal s hraním v jazyce země, ve které vystupujete, a vy jste v tom pokračoval. Kolika jazyky jste musel mluvit a kde to bylo vůbec nejtěžší? Jak vypadá taková příprava na tak náročné představení?

Spejbl s Hurvínkem již promluví celkem ve 26 jazycích. V mé interpretaci v patnácti. Víc jsem toho nestihl.

Jak zahraniční publikum přijímalo Spejbla a Hurvínka?

Pokud hostujeme někde tady poblíž, tedy v Evropě, tak hrajeme náš běžný repertoár a diváci reagují podobně jako u nás. Je ale vždy na překladateli, který daný text překládá, aby správně posoudil, zda je vše po obsahové stránce vhodné pro dané publikum. Je to dáno kulturními tradicemi a zvyklostmi v jednotlivých zemích, eventuálně různými tabu atd. Pak se text upravuje a doplňuje.

Co se týče jiných kontinentů, zejména tedy Asie, pak vytváříme specifická představení, takové

reprezentační marionetářské revue, kde prezentujeme mistrovství ve hře s marionetami. Zde text pro hlavní figury poněkud zeštíhlujeme a zůstává u kratších dialogů, kterými se v představeních posouváme, ale které také vypovídají o tom, kdo vlastně Spejbl, Hurvínek, Máníčka a paní Kateřina s pejskem Žerykem jsou a co reprezentují ve svých charakterech. I zde jsme v rukou toho, kdo překládá, a je na něm, co z našeho typického humoru je možné hrát a co vynechat, případně nahradit.

Vzpomenu např., že při hraní ve Španělsku na nás velmi zapůsobilo, jak při dětských představeních

v místech, kdy se mění scéna, publikum vytleskávalo jako jeden v synkopickém rytmu doprovodnou hudbu. Také se samozřejmě stane, že přijedeme kamsi do Asie a tam si nejsme úplně jisti, jestli budou diváci našemu podání jejich mateřštiny řádně rozumět. To byl i případ Tchaj-wanu, kde jsme po příletu před prvním představením zjistili od místních spolupracovníků, že jsme se naučili pevninskou čínštinu! Místní pořadatel nám narychlo sehnal profesorku z jazykové univerzity v Tchaj-pej a my jsme s kolegyní Helenou Štáchovou (hlasy Máníčky a paní Kateřiny) celou noc pracovali na změnách

SPEJBL A HURVÍNEK PO KORONAVIRU

O tom, co se chystá v Divadle Spejbla a Hurvínka, jehož program také zbrzdila koronavirová krize, jsme hovořili s ředitelkou Divadla S + H Mgr. Denisou Kirschnerovou – dcerou rodičů Miloše Kirschnera a Heleny Štáchové, kteří se nesmazatelně zapsali do dějin divadla.

Kdyby vaši rodiče znovu ožili, z čeho by měli, pokud se divadla týče, asi největší radost?

V první chvíli mě samozřejmě napadne, že by měli radost, že divadlo má nejen interprety, loutkovodiče, ale také autory a výtvarníky, kteří v této dnes již stoleté tradici pokračují (vedle S + H se vystřídala již čtvrtá generace tvůrců), ale také dost diváků (téměř 46 000 ročně). Protože jsem je znala, trochu si umím představit, jak by mohli reagovat na to, co vidí na scéně. Proto kdyby na taková setkání mohlo docházet, byla bych ráda, pokud by se za námi zastavil i prof. Skupa. Byla bych opravdu zvědavá, co by říkal, kdyby se po takové době se svými „dětmi“ opět setkal.

Koronavirus zasáhl i vaše divadlo. Jaký bude program po uvolnění restrikcí?

Máme výhodu, že nemusíme platit testy, loutkoherci mohou hrát na konstrukci v rouškách, takže 15. května jsme uvedli první „pokoronavirové“ představení pro dospělé a v červnu jsme odehráli ještě další pro malé i velké diváky. Na přelomu května a června jsme nazkoušeli tzv. miminí představení autorky a režisérky Janky Ryšánek Schmiedtové a výtvarníka Davida Janoška Žeryčku, hop! a díky uvolnění opatření je skvělé, že je můžeme zrealizovat. Jde o zcela nový typ představení – prvního divadelního zážitku pro děti od jednoho do tří let věku, který v červnu také uvedeme pro veřejnost. Naše klasická marionetová představení jsou určena pro děti od čtyř let věku. Ve druhé polovině června jsme zkoušeli nové představení pro dospělé Hotel Spejbl autorského týmu Miki Kirschner – Robin Král – Jan Lstibůrek. S + H nás v novém představení HOTEL SPEJBL seznámí s podivnými „nocležníky“ tohoto hotelu

a provedou nás spleťtými zákoutími lidské duše. Představení je technologicky inovátorské. Spolupracují na něm light-designéři či umělci věnující se sound–animaci. A diváci se na ně mohou těšit od října 2020.

Co speciálního chystáte v roce oslav stého výročí „narození Spejbla“?

Ve chvíli, kdy nastal nouzový stav, jsme zrušili projekt velké výstavy k 100. narozeninám pana Spejbla ve Villa Pellé, připravujeme skromnější, zato však stálou výstavu o historii divadla v prostorách D S + H. Koncem dubna jsme chtěli na slavnostním večeru ke Spejblově jubileu uvést premiéru dokumentu ČT Neobyčejný život Josefa Spejbla. Slavnostní večery jsme tedy přesunuli na podzim. A v listopadu či v prosinci uvidí dokument také diváci ČT. Díky spolupráci se Supraphonem vyšlo reedici CD Ať žije Spejbl!, které on-line na facebooku pokřtil člen činohry ND Igor Orozovič, a máme velkou radost, že na podzim CD vyjde jako „elpíčko“! Pracujeme na nových webových stránkách. Jakmile to bude možné, spustíme Klub přátel D S + H a zrealizujeme Dny otevřených dveří.

Ředitelka divadla Denisa Kirschnerová s loutkami. The theatre director Denisa Kirschnerová with puppets

v textu a nové výslovnosti. Byl to pořádný nervák, ale při premiéře druhý den publikum reagovalo bezvadně a vše bylo v pořádku. Musím jen konstatovat, že za celou moji éru jsem se ve světě nesetkal s názorem, že by se někde Spejbl a spol. nelíbili, nebyli divákům sympatičtí a naše marionetářská škola nezanechala výborný dojem.

Jste nejen šéfem uměleckého souboru, ale napsal jste či jste se podílel i na napsání her pro divadlo. Vžil jste se, s nadsázkou řečeno, do duše „svých dvou loutek“?

Ono to u interpreta těchto kultovních figur snad ani jinak být nemůže. Aby oslovovali řady generací diváků a posluchačů tak, jako tomu bylo doposud, pak musí jejich představitel tak trochu žít jejich životy, přemýšlet jako oni. Myslím to samozřejmě trochu s nadhledem, ale jejich myšlení a postoje k životu musí být v každém hraném okamžiku pravdivé.

Spejbl a Hurvínek mají zřejmě mnoho „dvojníků“. Kolik vlastně loutek Spejbla a Hurvínka v současné době existuje?

Hrajeme s loutkami ve třech velikostech, na různé dlouhých nitích. Máme k dispozici 27 párů Spejbla s Hurvínkem. ○

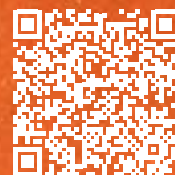

Martin Klásek propůjčuje hlas postavičkám už řadu let. Foto z jeho začátků.

Martin Klásek has been voicing the characters for many years. Photo: At the beginning of career.

NEVÍTE JAK ZABAVIT DĚTI O PRÁZDNINÁCH?

Svěřte je do rukou našich trenérů na kempy všesportovní, badmintonové, beachvolejbalové, stolního tenisu, fotbalové, squashové a tenisové...

hamrsport.cz

Hamr

Spejbl a Hurvínek procestovali celý svět. Na snímku před představením v Indii.
Spejbl a Hurvínek have travelled all over the world. Photo: Before a performance in India.

MR. SPEJBL, THE PUPPET, CELEBRATES 100TH ANNIVERSARY

text: Aleš Pohořal, photos: M. Hanke, M. Fanta and the archive of the S+H theatre

If you interrogated your memory to remember which personalities of the Czech Republic have been most involved in the country's promotion abroad, you would surely think of a number of people. But we are not sure if you would remember the character that is now celebrating a hundred years since its 'birth' – the puppet Mr. Spejbl. Together with Hurvínek and other puppets, he has travelled all over the world. Let's 'walk' through history and the present with Milan Klásek, who voices both puppets and not only that.

There have not been many actors who would be able to voice both of the characters in the puppet comedy duo Spejbl and Hurvínek. You are the third one after Josef Skupa and Miloš Kirschner. You started to alternate regularly with Miloš Kirschner in 1982, which was quite a long time ago. Could you please remember your beginnings and the main events in your prolific career...?

It is true that I started alternating with M. Kirschner in 1982, but at first it was only in the repertoire

for children. I started voicing the both jug-eared characters for adults much later, when I gained more experience. However, my real debut took place much earlier, on 8 December, 1974. It was very brave of Miloš Kirschner at the time, because I had not even turned eighteen then! So, you can probably imagine what Mr. Spejbl's voice sounded like being voiced by a boy. Moreover, once, when I was leaving the theatre after the performance, I overheard a boy talking to his mother. She asked him: 'How did you

find the performance, Vašík?’ And the boy replied: ‘It was very nice, only Mr. Spejbl had a strange voice.’ Fortunately, in the stage performance *Hurvínek among the Beatles*, Mr. Spejbl only appeared at the beginning and then at the end and had just a minimum number of lines. Over the next few seasons, covering for the ill Mr. Kirschner on a foreign trip to then West Germany became a kind of a milestone for me. The puppet comedy duo *S + H* (*Spejbl & Hurvínek*) were already quite popular in West Germany at that time and our performances were very well attended. The first performance, which was an evening show for adults, took place in front of the sold-out hall of the City Theatre in Fürth near Nuremberg. My premiere in Germany turned out great, and we even had to act two more dialogues as an encore. The audience made us do that by applauding and yelling: ‘Zu gabe!’, i.e. ‘Encore!’ It was an unforgettable experience for me. Since then, I have been going on tours abroad as an *S + H* performer while Miloš Kirschner preferred to stay at home for health reasons. Gradually, I had the opportunity to voice Spejbl and Hurvínek in many other foreign languages.

Pokračovatelem Josefa Skupy byl Miloš Kirschner. Miloš Kirschner was Josef Skupa's successor.

Another important moment for me was definitely the opportunity to write my own plays and also to direct them. Writing your own texts for *S + H* is extremely important for the performer, because this is the way you can directly influence their further development.

You are currently teaching your successor, the actor Ondřej Láznovský. What does this ‘handing over of the sceptre’ look like in practice?

Ondřej is a very experienced theatre actor, so do not think that ‘teaching’ is an appropriate word here. I rather help him by giving some advice when I feel it is needed. Currently, I am just doing my best to gradually pass on him the entire repertoire for children. This means that he takes over from me ‘on the hoof’ the performances which have been on the theatre repertoire for a long time. Meanwhile, he rehearses the new ones himself and I only do a kind of ‘mentoring’.

You have been to many countries with Spejbl and Hurvínek. Miloš Kirschner was the first to start

Ondřej Láznovský pomalu přebírá pomyslné žezlo a stává se čtvrtým interpretem v historii Ondřej Láznovský gradually takes over the imaginary ‘sceptre’ thus becoming the fourth performer in the history of the theatre.

acting in the language of the country in which you were performing, and you continued to do so. How many languages did you have to speak and which country did you find the most difficult to do it? What does preparation for such a demanding performance involve?

Spejbl and Hurvínek have already spoken a total of 26 languages, fifteen of which have been in my interpretation. I have not been able to make it more.

How did foreign audiences accept Spejbl and Hurvínek?

If we are touring somewhere nearby, i.e. in Europe, we play our regular repertoire and the audiences' reaction is similar to ours. However, it is always up to the translator of to assess properly whether everything in the text is suitable for the audience in

THERE HAVE NOT BEEN MANY ACTORS WHO WOULD BE ABLE TO VOICE BOTH OF THE CHARACTERS IN THE PUPPET COMEDY DUO SPEJBL AND HURVÍNEK.

terms of content. This is due to cultural traditions and customs in particular countries, possibly different taboos, etc. In this case the text is edited and supplemented.

As for other continents, especially Asia, we create specific performances, such a representative puppet revue show, where we present the mastery of puppet theatre. Here, the script for the main characters becomes somewhat slimmer and the dialogues, which are shorter, lead the audiences through the history of performances telling them about who Spejbl, Hurvínek, Manička, Mrs. Kateřina

Denisa Kirschnerová – ředitelka divadla
Denisa Kirschnerová, the director of the theatre

and Žeryk the dog are and what they represent in their characters. Here, as usual, we are in the translator's hands, and it is up to him/her what kind of typical Czech jokes should sound and which ones should be omitted or replaced.

For example, I remember being very impressed when touring Spain, as during the performances for children while the scenes were being changed, the audience applauded along with the accompanying music altogether in a syncopated rhythm. Of course, there have been cases when coming somewhere in Asia we were not entirely sure whether the audience would properly understand our presentation of their mother tongue. This was the case in Taiwan, where after our arrival and just before the first performance our local collaborators told us that we had learned Mainland Chinese, which was different from the local! The local organizer hastily found us a professor from the University of Linguistics in Taipei and my colleague Helena Štáchová (voices of Manichka and Mrs. Katerina) and I worked all night on changes in the text and new pronunciation. We were very nervous, but the next day during the premiere the audience reacted perfectly and everything was fine. I just have to say that during my whole era in the theatre *never* and *nowhere* in the world have I heard the opinion that somebody did not like Spejbl and Co, or they were not likeable or our puppet school did not leave a great impression.

You are not only the head of the artistic ensemble. You have also written some plays and are a co-author of some plays for the theatre. Have you become connected, if I say it with a slight exaggeration, with the souls of 'your two puppets'?
The performer of these cult characters cannot feel it a different way. To speak to a number of different

SPEJBL AND HURVÍNEK AFTER CORONAVIRUS CRISIS

We talked to Denisa Kirschnerová, the director of the Spejbl & Hurvínek Theatre (S + H Theatre), about what is going on at the theatre, whose program was also been affected by the coronavirus crisis. She is the daughter of Miloš Kirschner and Helena Štáchová, who have indelibly entered the history of the theatre.

If your parents could come to life again, what would they be most happy about as far as the theatre is concerned?

At the first moment, of course, it occurs to me that they would be happy that the theatre has not only performers, puppeteers, but also authors and artists who continue this 100-year-old tradition (now the fourth generation of creators is working at the S + H Theatre) as well as lots of spectators (almost 46,000 spectators per year). Because I knew them, I can imagine how they might react to what they would see on stage. Therefore, if such meetings could take place, I would also like professor Skupa to join us. I would really love to hear what he would say if he met his 'children' again after such a long time.

The coronavirus crisis has also hit your theatre. What will the program look like after the restrictions are eased?

We have the advantage that we do not have to pay for tests as puppeteers can play on stage wearing face-masks, so on 15 May we presented the first 'post-coronavirus' performance for adults and by 7 June we will have played some more performances for children and adults. At the turn of May and June, we planned to rehearse the so-called 'performance for babies' – Jump, Zherichek! by the author and director Janka Ryšánek Schmiedtová and the artist David Janošek. It is great that thanks to easing of precautions we can implement our plans. It is a completely new type of performance – the first theatrical experience for children from one to three years of age, which we are presenting / presented to the public in June. Our classic puppet shows are intended for children from the age of four. In the second half of June, we are starting rehearsing a new performance for adults – The Spejbl Hotel by the team of authors Miki Kirschner, Robin Král and Jan Lstibůrek. In the new performance, the S + H Theatre will introduce us to

some strange 'hotel guests' and guide us through the intricate corners of the human soul. The performance is technologically innovative. Some light-designers and artists who do sound animation collaborate on it. Our spectators can look forward to seeing it from October 2020.

What special are you planning for the year of celebrating Mr. Spejbl's 100th 'birthday'?

The moment the state of emergency was declared, we cancelled the project of a large exhibition dedicated to Mr. Spejbl's 100th birthday in Villa Pellé. Now we are preparing a more modest, but permanent exhibition on the history of the S + H Theatre in the theatre building. In late April, we wanted to present the premiere of the documentary The Extraordinary Life of Josef Spejbl made by Czech Television. We have postponed the gala evenings until autumn. Czech Television viewers will see the documentary in November or December. Thanks to the collaboration with Supraphon, the music publishing house, the re-edition CD Long Live Spejbl! has been released. The CD was launched on-line on Facebook by Igor Orozovič, the actor of the National Theatre, and we are really pleased that it will also come out as a long-playing CD in autumn. Now we are working on a new website and going to open the Club of the S + H Theatre's Friends and organize Open Days as soon as possible.

generations of viewers and listeners, as the case has been so far, their representative must live their lives somehow and think their way. Of course, I mean it with a little foresight, but their thinking and attitudes to life must be true at every moment played.

Spejbl and Hurvínek probably have many 'doubles'. How many puppets of Spejbl and Hurvínek actually exist at present?

We play with puppets in three sizes on threads of different lengths. In total, we have 27 pairs of Spejbl and Hurvínek in three sizes. ●